

2001' ינון 5:77 / 11/18

שבועון

צמחים בשכונתנו

ושינגטוניה חוטית

אבינועם דנין

ומאז הדקלים צומחים במרץ רב. גינתנו שברחוב מעלות סילמן ניכרת על כן מרחוק בזכות תרומת הציפורים להפצת זרעים בראש ובראשונה על ידי הושינגטוניה אך גם על ידי עץ התאנה (עץ זכר שאף פעם לא ישא פרי אכיל) שהגיע בעזרת הציפורים שחנו על עצי האורן של "מעלות סילמן". מרבית העצים שאיימו על בתי רחוב זה נפלו, תוך גרימת נזקים, בשלגי העשור האחרון. ציפורים ממשיכות להעביר זרעי ושינגטוניה בשכונה וגם מעצים אחרים ברחבי הארץ. לעתים קרובות אפשר לזהות דקלים כאלה שצמחו בצדי דרכים, מדרכות וגדרות בהם היה לציפור היכן לעמוד, ולזרע הנופל - היכן לנבוט ולהתבסס הודות למיעוט המתחרים.

ושינגטוניה חוטית היא אחד ממיני הדקליים הנפוצים בירושלים אף שמקור מוצאה הוא ממערבה של אמריקה הצפונית. במפת קליפורניה מרובים המקומות בהם נזכר הדקל (palm) כמו למשל (בתרגום חופשי) "מעיינות הדקלים", "שבעה דקלים" ועוד.

במדבר שממזרח ל"קרית מלאכי" (היא לוס אנג'לס) מרובים המעיינות בהרים בהם מעטרים עשרות דקלי ושינגטוניה את המעיינות הטבעיים ממש כמו שתמרים מעטרים את מעיינות המדבר בארץ, בירדן ובסיני. על פי מחקריו של אופנהיימר היה זה אהרון אהרונסון שייבא את הושינגטוניה לארץ, בעת שנסע עם תגליות "אם החיטה" שלו (עוד נחזור אליה בעתיד) לארצות הברית. שדירה יפה של ושינגטוניה נראית עד היום מהחווה החקלאית של אהרונסון אל עבר עתלית. הושינגטוניה עשתה לה כבר היסטוריה פרטית בבית-הכרם. לא ערכתי מחקר מפורט, אך דומני שותיק העצים שבשכונה הוא זה הנטוע בבית משפחת אספיר, בשכנות לבית המרקחת. זהו עץ המתנשא לגובה רב וכבר שנים רבות הוא נושא פרחים ופירות. שלא כמו התמר, לושינגטוניה יש פרחים דו-מיניים והפירות המבשילים מהם שחורים, קטנים, וציפתם מתוקה. פירות כאלה הם אידיאליים למאכל ציפורים ואכן רבות הן הציפורים הקטנות הניזונות מדקל זה. הגלעין, כמו גלעין התמר, קשה ואינו נפגע בעת שהוא עובר במערכת העיכול של הציפורים. בבואן לנוח או להסתתר על עצי השכונה, הציפורים מפרישות את הזרעים על הקרקע שלמרגלותיהם. כך קרה גם בגינת ביתנו, והזרעים שנפלו לקרקע בשנות התשעים נבטו. חלק מהנבטים התפתחו לאט אבל כמה מהם החדירו עד מהרה את שורשיהם לאתר בו מי צנורות תת-קרקעיים מטפטפים

